

■ Kortörténeti tünetként említettük legutóbb, hogy egy-egy jószág valódi értékét jelző kikiáltási árra akár tízszeresét is rálicitálják Zákányszéken. Most nem a legendás paraszti állatszeretetet a ludas a dologban, inkább az a körülmény, hogy a vagyongjegyeknek nincsen valós értéke. Ha a szövetkezetben nem vásárolja el valaki, akár szemébe is dobhatja. Időközben majdnem teljesen kiürült a géptelep. Most a még megmaradt permetező berendezésekért ültek be a táblás emberek a licitálást vezetőkhöz hosszú asztala elé. A menet ugyanaz, ami korábban volt, de kitapintható az is, hogy a megállásnak is ára van. Két ember megállapodhat abban is, hogy egyikük kiszáll az árak fölfelé srófolásából, ha magánkárpótlásként vagyongjegyet kap attól, aki mindenáron meg akarja venni. Hogy mekkora értékű jegy a jól kiszámított elhallgatás ára, nem firtattuk. Fölnőtt emberek játéka a licitálás, nem szólhatunk bele se mi, se más.

Mielőtt az első beültek volna a vallató padra, néhány szót váltottunk a milliós értéket képviselő kombájnok eladásáról. Mondják, mind elkel, és meglepő árak alakultak szinte egyik percről a másikra. Mindegyikük kezében ott van az agyonjegyzetelt lista, abból olvassák, hogy a 170 ezres kikiáltási árból két és fél millió lett az egyik kombájnnál, de olyan is volt, amelyik egymillió-ötvenháromezerért kelt el. Kontráz a szomszéd, azt állítván, a legmagasabb ár kétmillió-száznolcvanezer volt, de aki szerencsésebb volt, ötvenhatezerért is vehetett ugyanolyan. Arról nem hallottunk, hogy valakik is öltre mentek volna ekkora különbségek miatt, de arról igen, hogy nagyon messze nem jártak tőle. Azt se tudhatjuk ma még, hány évtizedre szóló családi viszályok magját vetik el mostanában. Mert te akkor ellenem licitáltál, egyék le a férgek a húst a csontjaidról!

A magam csöndesjárású eszével kikétszerkettőzöm, ha annyi vagyongjegyet adtak ki, amennyi érték alapján volt a szövetkezetben, és ha akár tízszeresére is föltornázzák az

Gyenes Kálmán felvétele

Bízzunk a paraszti bölcsességben!

árakat, akkor a végén marad egy csomó vagyontárgy, de nem lesz rá vagyongjegy. Mi lesz akkor? Van, aki szintén a kezében lévő sillabuszból olvassa ki, hogy két nappal előbb már csak százmilliót érő vagyongjegy volt, viszont a vagyonnak mindössze harminc százaléka talált gazdára, mások azt erősítik, ekkora mellékálpálások nem történhetnek meg. Ebből én levonom magamnak azt a következtetést, hogy a helyzet változatlan: most is vannak megrögzött idealisták és megrögzött realisták. A licitálás azonban olyan fajtája a haszonszerzésnek, a realisták nagyobb eséllyel szólhatnak. Márki Ferenc IFA-traktort vett, 514 ezerért, de nem tudja, hány éves, Papp Géza viszont ugyanolyan évjáratút 726 ezerért, de azért egymás mellett ülnek továbbra is. Hajszálra egyetértene abban is, hogy többbe kerül

a permetezőgép, mint a traktor, ami a józan ész szerint egyébként elképzelhetetlen. Imrének nem akarom kiírni a teljes nevét, mert akkor el kellene hallgatnom a tisztesség szerint, hogy „megkente” vagyongjeggyel a vele versengő zsebet, hagyja elvinnie kikiáltási áron, másfél millióért a négyéves E-512-es kombájnt. Most kontrázza igazándiból Kotogán Géza az előbbi állítást, hogy a legdrágább kombájnnal nem kétféle-száznolcvanezerért kelt el, mert például hárommillió-százhuszszet volt kénytelen adni az egyébként mindössze kétféves E-514-esért. Majdnem kétféle volt a kikiáltási ár, kétféle volt akkor már csak belőlük, és sokan futottak érte, így menegtetett fölfele az ára. Imrével évekkal ezlőtt találkoztam, már akkor maszekkombájnnal aratott. Most vett

még egy kombájnt, három traktorja van, egy markolója, egy trágyaszórója és két ekéje. A három traktor egyébként háromféle, Zetor, Dutra és John Deer. Ha mindnek alkatrészt akar szerezni, abba pistul bele. Azt mondja, nem akarja saját kárát, mert a két erősebb ugyan elvinné az ötféles ekét is, de annyit pocskolnak üzemenyagból, az ő zsebet is elhúznák, ennél fogva azokat eladja. Kotogán Géza vállálja, hazaugrik velünk két beülés között, hogy lefényképezhessük majdnem új kombájnjával. A gépek irányítója volt a szövetkezetben, de a vezetés meg az irányítás annyira más, rá is kérdezek, be mer-e ülni majd a fülkébe, aratni? Azt mondja, vállalkozásba fog, lesz olyan ember rá, aki eddig is aratott. Egyelőre nem többre, három emberre gondol, magát is beleszámítva, aki a vállalkozást

működteti majd, de azt még nem döntötték el, a társulásnak melyik változatát kellene választaniok. Majd ha minden gép meglesz hozzá, akkor is ráérnek. Számításokhoz szokott elme, szívja a fogát: nem így kellett volna mindezt csinálniok. Örökáron vették meg azt, ami egyébként is az övék volt. Azt is mondta az előbb, még Imrével egyetértve, ennek a szövetkezetnek a sírját végeredményben a sok évvel ezelőtti egyesüléssel ásták meg. Pedig mekkora csinnadrattát csaptak akkoriban, hogy végre sikerült egybe kötözni a kettőt. Magam is emlékszem azokra az időkre. Parancs szerint nekem kellett volna lelkendeznem érte, de mivel nem vállaltam, akadt kollégám, igaz, a testvérleptől, akinek a szeme se rezdült. Hogy mi lesz ezután? A boldog Isten tudja. Jó lett volna

hirtelen egy Lottó-téeszt szervezni, amikor még hatalmas nyeresmény volt kilátásban, mert ide aztán nagyon jó lett volna az a sok pénz, de ezt is elszalasztották. Legföljebb a paraszti bölcsességben bízhatunk, mondja Géza útközben. Hogy hány év megy rá, amíg újra helyre rázódik a magyar mezőgazdaság, senki nem tudná megmondani. A szövetkezetek megalakulása után legalább tizenöt év kellett a győzebbek ártámogatása mellett is, hogy eredményesen gazdálkodhassanak, a mostani kilátások legalább ennyire ködbe vesznek. Vasutas ismerőse szavai jutnak eszébe, aki szerint az üzemképes mozdony háromnapos állás után kiindulni se tud a fűtőházból, mert minden ellopnak róla, ami mozdítható. Hogy jön ide a vasúti példa? Úgy, hogy a géptelepre is bejárt boldog, boldogtalan, azaz az ürüggyel, hogy föltekint a helyzetet, de senki nem tudhatja, ki mit vitt magával. Azt se tudná megmondani senki, mennyi pótalkatrészre lesz szükségük, és hány boltot kell végigkajtatniok az országban, hogy beszerezzék. Az alkatrészt viszont biztosan nem vagyongjeggyért adják, avval kell kezdeniök tehát a tavaszt, hogy pénzt keressenek rá. És mi lesz a zákányszéki világgal, ha beüt az előbbi jóslatom, és elfogy a vagyongjegy, de nem fogy el a vagyon? Nem a hivatalos véleményt mondom, de az itteniek úgy tudják, a harmadik fordulóban már forinttal is be lehet segíteni. Aki nek még lesz pénz a zsebében. Tiborcok panaszával fejeztem be a múltkor, biztosra veszem, ők legföljebb csöndes megfigyelői lesznek az eseményeknek. Megütötte az előbb a fületem, hogy az Imrének nevezett ismerős azért nem vállalta a fényképezést, mert az ő kombájnya ponyvával van letakarva. Tudván tudom, nem szokta meg a ponyvát a kombájnnal, de megelégedéssel nyugtázom szavait: más az, ha saját zsebre eszi a rozsda. Ez is olyan paraszti bölcsesség, lehet bízni benne.

Horváth Dezső

■ Dollárpapa az OTP-nél ■ Eltűnt egy értékes gépkocsi Már a riasztó sem használ?

Gyanús dollár. Az OTP Klauzál téri devizafiókjában az egyik ügyintéző számára gyanús volt szegedi, Csefkő utcai polgártársunk 100 dolláros. Az ügyfél forintra szeretne volna váltani a valutát. Az ügyet vizsgálják.

Óvodai ajtóbontás. Az egyik Csongrádi sugárúti kft. ügyeletes figyelte föl a Gyfk utcai óvoda riasztójára. A helyszínen megjelenő járőr megállapította, miszerint az ismeretlen tettes az ajtót megrongálta, behatolásra nem volt ideje. Az óvoda vezetője a szemle során eltűnt értékre nem figyelte föl. Az ajtóronzálgálás kb. 10 ezer forint kárt okozott az óvodának.

Kettős üvegezetű kirakat. A Csongrádi sugárúti műszaki szaküzlet riasztója is betörtrelt jelzett. A kettős üvegezetű kirakat külső tábláját törte be az ismeretlen, a belső sértetlen maradt. A boltvezető szerint a rongálás 10 ezer forint feletti értéket képvisel.

Diplomatatáska. A Deák utcában az egyik söröző előtt parkolta s lezártan hagyta

személygépkocsiját a Traktor utcában lakó N. L. Ismeretlen tettes, feltehetően hamis kulcsot használva, felnyitotta a járművet, s a tolvaj számára értéktelen iratokkal teli diplomatatáskát tulajdonított el.

Gépkocsilopás. A mórakalmi illetőségű D. Z. 28 éves kereskedő feljelentése nyomán keresik azt a Datsun Shery típusú, 165 ezer forint értékű személygépkocsit, amit a Török utcai parkolóból loptak el ismeretlen tettesek.

A totózó előtt. A Szilléri sugárúti totózó előtt zárta le azt a 11 400 forint értékű kerékpárt G. J. 47 éves raktáros, Zsitva sori lakos, amit ismeretlen tettes eltulajdonított.

Csepel Mátra. A szegedi Hajnóczy utca egyik épületének lépcsőházában biztonságban tudta a 71222 gyári számú Csepel Mátra kerékpárt M. A.-né 54 éves tápéi magánkereskedő. Ismeretlen tettes eltulajdonította a 8000 forint értékű járművet.

■ Száraz idők járnak ránk mostanság. Sokan ezért kezdik elfelejteni, hogy Szeged a vizek városa. A város sokat köszönhet a víznek, de ezt a viszonyt, miként a barátságot, ápolni kell.

Kellene. Ismert dolog, hogy a város jókora területeit nem szolgálja csatorna. Az itt elfogyasztott víz a talajvizet szennyezi. Közvetlenül, vagy a csapadékvízvel elegyedve.

A csapadékvíz elvezetése a csatorna. Már ahol van. Nagyon sok helyen azonban csak út menti árok van. Azon folyik el. Ha tud.

A nyílt árokrendszert sokan elavult dolognak tekintik, pedig létezésével még hosszú évtizedekig számolni kell és érdemes.

Nagy baj, hogy Szegeden ezeknek az árokoknak – úgy tűnik – nincsen igazi gazdája, pedig állandó gondozást igényelnének. Ennek híján hamar megtelnek iszappal, benövi őket a gaz. Sok helyütt el is zárják őket, amikor a házakhoz bejáró épül. Minderre rendszert csak akkor derül fény, amikor jön a víz és úszik az utca.

A polgármesteri hivatal műszaki irodája most végre felmerést készített és terjesztett a Városrendezési, Környezetgazdálkodási és Műszaki Bizottság elé. A kép lesújtó. És nagyon nyugtalanító.

A nyílt árokrendszert az ebek harmincadjára jutott. Nem ritka, hogy a vizet valójában a „semmibe” vezetik, és nyitott emésztőgödörként működik. Bár tilos, sokan mégis a lakóházuk szennyvizét is belevezetik. A szokás annyira elhara-

■ Vita Szeged jövőjéről 22. Jó gazda kellene...

pódzott, hogy az illetékesek meg sem próbálják, hogy érvényt szerezzenek a törvénynek.

Az áldatlan helyzet nyüge a városrészi telepeket terheli. Természetesen őket sem egyformán. A valóság azonban az, hogy a számítások szerint évente több mint 3 millió köbméter vizet kellene biztonsággal elvezetni.

Szörög nagy előnye, hogy viszonylag magasan fekszik. Vizei valahová mindig elfolyhatnak végül. Tápén viszont éppen a nagyon kedvezőten fekvés bizonyult jó tanítómesternek. Az árokokat itt általában jó karban tartják, mert saját bőrükön tapasztalták meg a hasznukat.

A legtöbb helyen azonban a nemtörődomség az úr. Az ATI-VIZIG sem teszi a dolgát úgy, ahogyan kellene. Ahol pedig a városgondnokság a „gazda”, csak apró-cseprő javítgatásokra futja, és ez édeskeves. A baj ott kezdődött, hogy már az ároképítést is elfuserálták annak idején. Nem bélelték ki betonnal. Úgy gondolták, ezzel spórolnak. Valójában kiszórták a pénzt az ablakon.

A felszíni vizek elvezetése persze nem csupán a település biztonságáért fontos, de a környezet védelme is ezt követeli. Már ahol van mit megvédeni.

A Holt-Maros például a vá-

ros dísze, környezete pompás park lehetne. Eredetileg szépen összegyűjtötte a záporvizeket. Azután példátlan rövidlátással beleeregették a termálkút csurgalékát. Megkezdődött az egész terület elmocsarasodása. Vészresem kaptak erre a környék lakói, és elkezdtek beleengedni a szennyvizeiket. Mára a Holt-Maros hatalmas nyílt pöcegödörre változott, melynek még az iszapja is annyira elszennyeződött, hogy fenékiig teljesen ki kell majd kotorni, ha elkezdődik a helyreállítás. Hogy ez mikor lesz, senki sem tudja, hiszen a várható költségek több százmillió forintba rúghatnak. Csak tudnódni lehet: behajtható-e a kár azokon, akik okozták?

Az iroda vizsgálata fényt derített arra is, hogy a városnak még csak terve sincsen arra, hogy milyen kellene legyen az az átfogó rendszer, ami – megvalósítva – rendet teremtené. Meg szükséges lenne valódi gazdára is. És pénzre, mert az a jelenlegi évi nyolc-tíz millió, amit a város erre a célra áldoz, kevés. Valójában ennél négyszeresre nagyobb összegre volna szükség, hogy tisztességes munkát lehessen végezni.

A VKM Bizottság február 24-i ülésén megtárgyalta az ügyet, és olyan átfogó terv készítését határozta el, melynek alapján meghatározhatók lesznek a legsürgősebb tennivalók,

és elkészíthetők lesznek sorjában a kiviteli tervek is. A bizottság javaslatát még az év vége előtt szeretné a közgyűlés elé terjesztetni, hogy a '94. évi költségvetés készítésekor erre a kiadásra föl lehessen készülni.

Az önkormányzat eddigi működése során nem sok fogékonyságot mutatott a környezetvédelemre, ha erre pénzt is kellett – kellett volna – fordítani. Ez a nem halogatható döntés azonban politikai erőpróbának is ígérkezik. Eldől ugyanis, hogy a közgyűlés az egész városért felelősnek érzi-e magát? Egyszerűbben szólva: hajlandó-e végre a Belváros komolyan szembenézni a telepek és peremkerületek nyomasztó, mindennapos gondjaival?

Borvendég Béla,
a VKM biz. elnöke

A Szegedi Városgazdálkodási Vállalat

pályázatot hirdet kertészetének és virágüzleteinek bérbeadására.

A pályázati feltételek részletes ismertetésére és a létesítmények bemutatására 1993. április 3-án, 10 órakor kerül sor.

Cím: Szeged, Thököly u., Kertészet.